

Cautio Judicialis Prælatorvm, Ecclesiasticorum & Regularium

Dript, Laurentius a

Neuhaus, [1684]

Art. 14. An, & quas pœnas incurrant Superiores injuste sive cum excessu,
ex cap. Si quis suadente diabolo, suos subditos verberantes, vel alio modo
violenter invadentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63260](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63260)

ARTICVLVS XIV.

An et quas pœnas incurrant Superiores injustè, siue cum excessu ex cap. Siquis suadente diabolo, suos Subditos verberantes, vel alio modo violenter invadentes?

ARticulo immediate præcedenti, moniti sunt Prælati tam Ecclesiastici quam Regulares, in suis contra subditos judicijs, caute procedere, ne per excessum in iudicando gravia sibi pericula & pœnas fabricent, ostensumquè est:

Primo. Quod Prælati si modum puniendi excedant, ac per hoc subditis injuriam faciant, eandem adæquatè reparare teneantur, juxta *cap. si tua culpa 2. x. de injurijs & damno dato.*

N 6

Secun-

Secundo. Excommunicationem, si in modo verberandi vel incarcerandi &c. excefferint, idq; ex *cap. si quis svadente*. Insuper irregularitatem, si in illa persistant, & absolutionem vilipendant, & pœnam exilij ex *cap. cum beatus, dist. 45. cap. 8.*

Tertio. Si appellationem justè interpositam impediunt, ab officio Cleri submōti, uti authoritatis Apostolicæ rei ab omnibus judicentur. *cap. Ex Decreto c. 2. quest. 6. cap. 11.*

Quarto. Si crimen falsum imponant, vel de crimine nec convictum nec confessatum condemnant, infamix jacturæ, & pœnæ talionis rei fiant *c. 2. q. 3. cap. 1. 2. 3. & 4.*

Hæc inquam art. præcedenti satis clare & fuse remonstrata sunt, quare illa hoc loco repetere non est necesse. In præsentī autem specialiter agetur de Excommunicatione, quæ incurritur

em, ran- quis n, si vili- cum è in- Cle- coli- cap. po- cum nfa- iant fat rare esse. tur rri- eur

tur ex cap. *Si quis suadente*, quomodo, & ob quas causas illa incurratur, quis dicatur Notorius Clerici percussor, vel violentus inuasor, ita ut ab omnibus ad quos fama pervenit vitari debeat, & an absolutio in foro conscientie tali excommunicato impensa sufficiat, nec alia pro foro externo sit necessaria.

Ea pròh dolor est aliquorum Superiorum erronea opinio, ut putent sibi sine omni scrupulo licere ex causis sibi placentibus, quasque justas apprehendunt, licet non sint suos, subditos, custodiae includere, incarcerare, ad alia Monasteria, sine illorum consensu & voluntate, quasi in exilium mittere, verberare &c. Quare si Subditus maxime Regularis incidat in superiorem animosum, iræ & vindictæ cupidum, passionum suarum mancipium, ex naturali & dissimili complexione, male

M 7

sibi

sibi affectum, quid expectare habet, nisi continuas pœnitentias, persecutions & tœdia, ut potius mortem optet, quam sub tali Superiore perpetuo, sine ulla spe liberationis vivere.

Superiorem Regularem, qualis est Abbas & alij Ordinariam potestatem, & jurisdictionem habentes, posse ob causas justas suos Regulares Subditos excommunicare, suspendere, incarcerare &c. Jam sæpius in anterioribus dictum, & probatum est, quia vero sæpe contingit, quod tales Superiores, vel in corrigendo modum excedant, vel non servato Ordine Juris non confessatum, vel per testes (uti in judicialibus & causis gravioribus ac criminalibus fieri oportet) convictum, condemnent, hinc pro ultimo & supplemento hujus tractatuli, necessario quærendum & determinandum fuit, an & quas præter alias articulo præcedenti

denti allegatas pœnas incurrant, tales
injusti & iniqui Judices.

Pontifex ad arcendas omnes vio-
lentas, injustas Clericorum vel Mo-
nachorum invasions, in cap. *Si quis*
suadente diabolo 17. quest. 4. statuit ut se-
quitur: *Si quis suadente diabolo, manus*
violentas, in Clericum vel Monachum in-
jecerit, anathematis vinculo subjaceat, &
nullus Episcoporum illum præsumat absol-
vere, nisi mortis urgente periculo, donec
Apostolico conspectui presentetur, & ejus
mandata recipiat.

Nomine autem violentæ, injectio-
nis manuum, intelligitur actio exter-
na, injuriosa, violenta, consistens in
facto seu opere, & contingens perso-
nam Ecclesiasticam. Bonacina *de cen-*
sur. disp. 2. quest. 3. punct. 6. sectione 1.
§. 1. & Fagn. cap. Nuper de sent. Excom.
num. 8. Quarto, inquit, nota ibi (citra
quam violentia in Clericos nequiter per-
petra-

petratur) violentiam Clerico inferri posse etiam sine manus injectione. Ratio est quia debemus, in his magis attendere injuriam, & violentiam, quam manus, quæ sapienter demonstrationem.

Debet autem actio taliter esse violenta & injuriola, ut sit moraliter peccaminosa, sive ut fiat *suadente diabolo*. Quare Clericum etiam leviter percutiens, si percussio censeatur valde injuriola, uti contingit, si quis conspuat in Clericum, illum virga percutit, aut in carcere, vel alio loco includit, à quo sine dedecore exire non possit, incurrit excommunicationem, eo quod tales actiones sint graviter violentæ & mortaliter peccaminosæ. Bonac. loc. cit. num. 4. citans, Suarez, Filiucium, Cöningh, & Reginaldum.

Fagn. loc. cit. num. 4. *Ad incurrendam excommunicationem cap. Si quis suadente*

dente paria, inquit, sunt, Clericum percutere, aut eum in custodia publica vel privata detinere, etiam sine lesione corporali. Sic quoq; incurrit excommunicationem.

Primo. Qui violenter rem aliquam Clerico eripit ex manibus.

Secundo. Qui violentiam facit rebus adhærentibus Clerico, violenter tenendo frænum equi, cui Clericus infidet.

Tertio Lacerando vestem Clerici.

Quarto. Feriendo equum, aut frangendo frænum equi, dum Clericus eo utitur.

Quinto. Ita insequendo Clericum, ut cogatur se præcipitem dare in fluvium, ad eripiendum se de manibus insequentis.

Sexto. Qui occidit Clericum per cibum & potum veneno infectum, dummodo venenum operari incipiat.

Bona-

Bonacin: *loc. cit. num. 4. 5. & 6.* Ludovicus Boja, Molina, Suarez & alij à Bonacina citati Fagn. *da cap. Nuper num. 9. 10. & 11.*

Septimo. Judex sæcularis Clericum detinens, vel per alium in custodia vel domo detineri faciens, vel etiam illius domum per custodes vallatam faciens, ne libere egredi possit.

Octavo. Ille, qui sclopum explo- dit in Clericum, qui ex ejus timore moritur, licet pila ne leviter quidem tactus fuerit. Idem *ibid. num. 9. & 13.*

Nono. Consulens & mandans tacite vel expresse Clerici, vel Monachi percussionem, dummodo percussio secuta sit & vel Consiliũ vel mandatum revera influxerit in percussionem, *ex c. quante cap. mulieres de sentent. excomm.* etiam si poenitentia ductus revocaverit mandatum, & tamen percussio secuta sit, & effectum suum habuerit. Quia hoc

hoc non obstante, manet causa efficax
percussionis. Bonacina *ibid.* §. 2. num.
1. 2. 3. 4. Fagn. *loc. cit.* num. 12.

Decimo. Non impediens Clerici
percussionem, cum ex officio impedi-
re obligatur; obligantur autem illi
quibus cura demandata est, ut Superi-
ores, Judices, Patres, Tutores, Paro-
chi. *Ibid.* num. 7. 8. 9. 10.

Undecimo. Excommunicationem
quoq; incurrunt Superiores, Religio-
sos causa disciplinæ, cum excessu per-
cutientes, licet enim illis à jure, eos-
dem corrigere concessum sit, cum fun-
gantur respectu illorum, officio Pa-
trum Magistrorum, & Judicum, *cap.*
cum in Magistrum de elect. *cap.* *Abbatem*
& sequent. 18. *quest.* 2. *cap.* *decerni-*
mus de judic. excessus tamen absolute
illicitus & vetitus est in *cap.* *cum Beatus*
d. 45. ubi *siquis* ait *textus aliter quam di-*
ctum est, prædictos honorabiles subditos li-
centia

sentia percepta potestatis elatus, malitiam
 animi tantum crediderit esse verberandum
 iuxta modum verberum quæ intulerit
 excommunicationis & exilij pœnam susti-
 nebit : Et clarius *cap. Universitatis de*
sent. Excomm. in quo postquam Pontifex
 asseruisset posse Monachos ab Ab-
 bate verberari, causa disciplinæ, Glo-
 sa mox addit, *moderatè, ita ut non ex-*
cedat debitam correctionem. Alias po-
 test appellari ab ipso *cap. Irrefragabili*
de offic. Ordin. Et puniri debet, *cap. de*
Priore de appel. Et incidit in Canonem
 quia levis tantum & moderata corre-
 ctio permessa est. *Cap. cum de voluntate*
de sent. Excomm. in 6. iterum eadem
 Glossa. Si quis capiens Clericum, de
 mandato Prælati, modum excedat, v.
 g. quia cum is non resistit, calce vel
 pugno eum cædit, incurrit excommu-
 nicationem. Quibus conformiter S.
 Antonin. *licet, ait, non sit improbandum,*

ut Prælati carceri mancipent subditos, cognitis eorum excessibus; non debent tamen facile eos incarcerare, quia excommunicatus est, qui injuste detinet Clericum. Ita S. Anton. in Summ. 3. p. tit. 9. cap. 8. Angelus Aufrelius, Zerola, Gordonus & alij ab Aluifet. Sect. 4. Dub. 33. citati. Correctio ergo Superioris Ecclesiastici vel Regularis si moderata non sit, contra Sacros Canones militat, injusta injuriosa, & suadente Diabolo facta censetur, & in illa irroganda, non fungitur officio Judicis, Patris, vel Magistri, sed iniqui & injusti aggressoris omni ad hoc ipsum jure & potestate carentis. Dubium proinde nullum est, Prælatum si in infligenda pœna, vel intensionem, vel modum excedat, incurrere excommunicationem, ut v. g. si in infligenda disciplina, Religiosum usque ad sanguinem & vulnera percutiat. Si Religiosum qui non meruit, vel

de

de nullo crimine convictus, vel confessatus fuit, carceri vel custodiae includat. Si etiam meritum pugnis, vel baculo renitentem invadit. Si alapa infligat, calce percutiat, librum vel aliud quid ad caput projiciat, tales enim poenae cum non sint regulæ & constitutionibus ordinum conformes, & sacris Canonibus repugnantes, censentur *suadente diabolo* factæ, ac post se excommunicationem trahere.

Est autem percussio in triplici differentia. *Levis* qualis iudicio viri prudentis est, quæ fit pugno, palma, manu, pede, digito, baculo, vel lapide, & nullam maculam vel sugillationem carni relinquit. Dicitur autem *levis*, non quia sit peccatum veniale, nam potest esse *levis* & tamen peccatum mortale. Navarr. cap. 27. num. 91. Bonacina Disp. 2. quest. 3. punct. 6. sect. 5. num. 8. sed comparative ad percussionem

tionem *mediocrem* vel *enormem*. Unde si percussio levis, sit mortale peccatum juxta superius dicta, trahit post se excommunicationem. Alia est *mediocris*, inter levem & gravem media, qualis est, cum sine gravi læsione, copia capillorum evellitur, aut sugillatio carnis relinquitur, vel copia sanguinis effunditur. Tandem *gravis* est illa quæ conjunctam habet gravem læsionem, vel injuriam e. g. membri mutilationem, magnam sanguinis, aliunde quam ex naribus effusionem. Si percussio fiat cum magno vulnere, vel ictu, licet parum sanguinis exeat. Talis etiam est illa, quæ fit in Superiorem, vel ejus vices tenentem. Suarez *disp. 22. num. 91.* Si proinde aliquis in absentia Abbatis, illum cui is claves conventus vel dormitorij, & curam illorum committit, invadat, alapam cum tali violentia iterata vice in faciem infligat, ut exinde copio-

copio.

copiosus sanguis circa oculum confl
 at, nec tamen erumpat, nihilominus
 fugillationem notabilem cum macula
 ad aliquot dies, si non septimanas post
 se relinquat, quis dubitare audebit
 hanc percussione[m] esse *enormem*? idem
 ex duplici cap. tam percussione[m], quam
 illius qui percussus est, & scandali ex
 praesentia eam videntium & tam diu in
 publico attendentium? unde merito
 mirandum, quod hoc in casu consulti
 supra sine nominibus citati Theologi
 seposita omni conscientia, veritate &
 iustitia in causa gravissimi momenti,
 asserere & determinare ausi sunt, ta-
 lem percussione[m] non esse enormem,
 sed levem, in confirmationem absur-
 dissimi hujus decisi, Fagnanum & Bo-
 nacinam falso citantes, cum citatus
 uterq; diametraliter contrarium tene-
 at. Bonacina enim absolute asserit.
 Primo. Illam esse leyem, quae nullam
 macu-

maculam, vel sugillationem post se relinquit; ergo à contrario secundum eum, illa gravis est, quæ ea post se relinquit. Secundo. Et illam esse gravem quæ sit Superiori, vel ejus vices tenenti. Qua fronte ergo audent allegare Bonacinam, directe sibi contrariantem? si perspicilia sua melius imposuissent & legissent. §. qui incipit *mediocris percussio*, utiq; invenissent, quod quando dubitatur, utrum percussio sit *levis, vel gravis, vel mediocris, gravis & enormis* judicari debeat; Ita is cum Navarro, Sayro, Molina, & Philiarcho. Quæ formalia si attendere voluissent, non tam partialiter, quasi unius partis advocati judicassent. Nec minori temeritate contra veritatem Fagnanus ad cap. *cum illorum de sentent. Excomm. num. 16. usq; ad 20.* inclusivè citatus est. Absit enim, ut ille ita à tramite veritatis & justitiæ declinet, ut

○

per-

percussionem, de qua supra *levem* dicitur, quin potius directe contrarium decidit. Cum enim *num. 18.* dixisset unde non intelligitur enormis, si modica vel levis percussio, fuerit in naso, & sanguis exivit ab eo, maxime cui exire consuevit, praesertim in aestate &c. *num. 21.* subjungit. Secundo principaliter excessus dicitur enormis respectu qualitatis personae, veluti si in Episcopum, vel Abbatem, sit manus violenta injecta. Talis enim excessus semper gravis est, & enormis, ut patet in *cap. ille procul dubio 93. dist. 8.* Et idem est secundum Hostiensem, si in Priorum suum, locum Abbatis tenentem, caput cum in Ecclesijs de majorit. & obed. *num. 22.* Tertio, ait, principaliter excessus existimatur enormis ratione scandalum, scilicet ubicumque scandalum imminet, ut patet ex textu, cum excessus tales nequeant sine scandalo praeteriri. Quare optime Glossa ad *d. cap. cum illorum*, quando ex

do excessus notorius est, Abbas ipsum absol-
 vere non potest, propter scandalum.
 Excessus autem & percussio, de qua
 supra quia duobus præsentibus itera-
 to, & mox in conventu, in culina mi-
 nistris sæcularibus & externis hospiti-
 bus palam facta, summe fuit scandalo-
 sa, & absq; hoc propter sugillationem
 & maculam, in facie ad multos dies
 permanentem occultari non potuit,
 quin & causa illius, palam fieret.

Longè, proinde melius, & sacris
 Canonibus, eorumque Interpretibus,
 & veritati ac justitiæ conformius, Exi-
 mij Consultissimiq; Domini Theolo-
 gi & Canonistæ Salisburgenses super
 eodem casu consulti. Resp. inquit
Titij percussione[m] censendam enormem,
tum quia in Superiorem, in quem ad tem-
pus, ab Abbate omnis cura regendi Mona-
sterium & disciplina servanda translata
fuisse dicitur, adeoq; eidem subrogatus fu-

it, locumq; ejus tenuit, atq; juxta vulga-
 tum juris brocardicon, subrogatum sapo-
 naturam ejus cui subrogatur: tum ratione
 scandali, cum & facta sit in presentia ali-
 orum, & vestigia ut praefertur, aliquot
 diebus à toto Conventu notata fuerint.
 Resp. Secundo. Supposito etiam, quod Tit-
 us, primò ritè & validè absolutus fuerit,
 quia tamen mandatum de sistendo non im-
 plevit, illum in primam excommunica-
 tionem reincidisse ipso facto, adeoq; inha-
 bilem fuisse ut eligeretur. Cap. 7. & c. fin.
 ext. de Cler. Excomm. Neq; obstant quae
 contrarium adducuntur. Nam ad pri-
 mum dicitur, siue Superior habeat Ordini-
 nariam potestatem & curam Monasterij,
 siue demandatam, tamen revera, hic &
 nunc esse proprie Superiorem, alias dare-
 tur occasio absente Abbate eneruandi dis-
 ciplinam religiosam, quod jura maxime
 abhorrent. Vnde in praedieta constitutio-
 ne c.

ne c. cum illorum, mens potius quam verba Pontificis sunt attendenda.

Unum adhuc dubium hic necessario decidendum occurrit, de vitando tali excommunicato; an scilicet ante denuntiationem vitandus sit, an illa prius expectanda. Fagn. ad cap. fin. cum voluntate de sent. Excomm. num. 24. ex constitutione, ait, edita à Martino V. in Conc. Constant. qua incipit: *Insuper ad evitanda: licitum est cuilibet communicare cum excommunicatis, non tantum in temporalibus, sed etiam in Spiritualibus, & Sacramentorum administrationibus, præterquam in duobus casibus, videlicet cum excommunicati sunt publicè denuntiati, aut notorij percussores Clericorum.* Ex quo, patet obligationem vitandi excommunicatum requiri, vel ut publicè sit denuntiatus, vel ut sit notorius percussor Clericorum, sub intellige etiam si denuntiatus non sit.

O 3

Igitur

Igitur Clerici percussorem notorium, nulla prævia denuntiatione, omnes vitare tenentur. Quando autem talis percussor dicatur notorius variant Doctores. Zerola in praxi Episcopali requiri & sufficere dicit: si sex sint quibus innotuerit, ab omnibus vitari debeat, nec necesse est, ut omnes isti sex proprijs oculis percussorem videant, sed si duo videant etiam post factam percussorem adhuc durante tumultu superveniant, & effectum qui est, vel sugillatio & macula vel sanguis effluens coram cernant. Quod si percussio sine tali effectu, & nihilominus *suadente diabolo*, cum animo laedendi facta, & à duobus omni exceptione majoribus, v. g. Sacerdotibus, vii. & quatuor vel quinque superveniens relatam fuerit, fat notoria erit, ut percussor tanquam publicus, ab omnibus vitari debeat.

Proin-

Proinde publicus, & notorius Clerici percussor ab omnibus, privatus & occultus, ab illo, vel illis tantum qui viderunt, vitandus est; ita Ludowicus Engel. *part. 3. lib. 6. Tit. 29. §. 2. num. 50.* Si Excommunicatio sit publica & notoria, Excommunicatus publicè debet evitari, privatim vero, si privatim tantum fuerit cognita. *Iuxta cap. cum non ab homine desent. Excom. ubi Pontifex. A communione ait, illius qui pro Sacrilega manuum injectione in clericum, in edictum excommunicationis incidit, licet denunciatus non sit, debes abstinere nisi fortè id tibi soli pateret, in quo casu ipsum privatim tantummodo evitabis, quamdiu ab Ecclesia toleratur, ut saltem verecundia rubore suffusus, prolatenti excessu satisfacere conetur.* Et glossa verb. *Denunciatus non sit & sic* inquit, *quam cito scio aliquem excommunicatum, statim debeo ipsum vitare, quamvis non sit denunciatus, nisi solus hoc sci-*

am, ut hic dicit, qui enim scit, certiorari, non debuit, quia excommunicatio executionem secum trahit. *de appell. cap. Pastoralis*; Deus enim ligat & non homo. Igitur si quis sciat aliquem esse publicum & notorium, & talem Clerici percussorē, ut percussio sex vel pluribus sit nota, ipse eum etiam publice evitare tenetur, etiamsi alij id quoque scientes intermittant, non enim aliorum pervicacia vel contemptus, alios in eodem reos excusat. Sit exemplum: Superior aliquem Religiosorum injuste incarcerationavit & longo tempore detinuit, non est dubium, quin omnes, qui id certo sciunt talem Superioriorem ut excommunicatum vitare teneantur. *Cap. cum consideres 15. de sent. excomm. secunda*, ait, *questio talis est. Publica fama est, aliquem esse excommunicatum, propter violentam manuum injectionem in Clericum, queritur an propter famam illam de-*
beas

beat evitari? Respondet Papa, quod nec
Episcopus, nec alij debeant ei communica-
re, nisi de hoc ad arbitrium Episcopi se pur-
gaverit, vel ad cautelam absolutus fuerit.
Magna ergo ignorantia laborant, qui
putant eum qui in secreto uno altero-
vè vidente violentas manus injecit in
Clericum, non esse excommunica-
tum, nec teneri petere absolutionem,
cum ipsum factum trahat post se ex-
communicationem, & irregularitas
incurratur, si ita excommunicatus, di-
vinis intersit, & sacris se immisceat,
nec præsentia alicujus ad hoc sit neces-
saria. Ita Piafecijs *prax. Episc. part. 2.*
cap. 4. art. 11. num. 23. advertendum, in-
quit, est, præallegatam Extravag. nihil
prodesse ipsi excommunicato, nam ille tene-
tur evitare omnes actus prohibitos, licet
NB. non fuerit declaratus, & in illo de-
claratio non est de substantia excommuni-
cationis, sed excommunicatio trahit secum

O 5

execu-

executionem. Felin. in cap. pastoralis. §. verum de appellat. &c. Imo si excommunicatus exerceat aliquem actum Sacro alicui Ordini deputatū, contrahit irregularitatem, à qua non potest absolvi nisi per Papam. Cap. 2. de Cleri excomm. c. is qui de sent. excomm. in 6. Abb. in C. cum pro causa. & Piafec. l. c. num. 27. Qui etiam num. 30. Absolutionem excommunicati- nis quod attinet, hac non presumitur nisi proberur, nec creditur asserenti se fuisse absolutum nisi probet Abb. in cap. significasti num. 7. de homicid. & in cap. sicut nobis de sext. excomm. conformiter ad cap. proposuit x. 8. de Cleric. excomm. Ubi Glossa § de absolutione, & ita quicumquè absolvitur saltem ad cautelam, semper obtineat literas absolutionis. cap. Fraternitati de sent. excomm.

Superest jam paucis disquirere, qualis absolutio Excommunicato adhiberi debeat, & an qui in foro conscientie ablo-

absolutus est, alia pro foro exteriori non egeat. Si Pontificale Romanum & Sacros Canones attendamus, nulli dubiū est, quod vel per sententiam excommunicatus, denuntiatus, vel notorius Clerici percussor, etiamsi pro foro conscientiae absolutus sit, adhuc publice vitari debeat, donec in foro fori, juxta præscriptum Pontificalis Romani & SS. Canonum absolutionē impetraverit. *Cap. cum desideres 15. de sent. Excomm. Tertio loco tua discretio requisivit. Si Clericus verberatus, Episcopo mediāte cum suo verberatore composuerit & ille reconciliatus sibi fuerit, an per hoc is debeat ad aliorum communionem admitti? super quo tibi breviter respondemus, quod licet ille, qui violentas manus iniecit ei, quem laesit satisfacisse taliter videatur: Ecclesia tamen quam offendit ex hoc non satisfacisse dignoscitur. Et nisi forma Ecclesiae que pro talibus introducta est obser-*

obser-

obseruetur, non est communicandum ei-
 dem. Et Cavarru. tom. 1. Relegit cap. Al-
 ma Mater &c. in 6. part. 1. §. 11. num. 4.
 Etenim, ait, postquam semel excommuni-
 catio lata est, & ligat, indiget excommu-
 nicatus absolutione, qua praestanda est, jux-
 ta formam juris traditam in c. à nobis 2.
 de sent. Excomm. Igitur absque ea solem-
 ni absolutione, minimè tollitur excommu-
 nicatio, text. Opt. in cap. cum desideres
 tit. §. ult. quamobrem Panorm. in cap. 2.
 de judic. notab. 6. existimat, excommu-
 nicationem ab homine latam, sed ea
 conditione, donec satisfeceris, non
 tolli nec dissolvi sine absolutione, eti-
 am sequuta satisfactione. Glossa ad
 Clem. 1. de decimis verb. donec. ubi in ex-
 communicatis vero necessaria est absolu-
 tio post satisfactionem.

Ex quibus luce meridiana clarius
 patet, pro absolutione ab excommu-
 nicatione observandam formam ab
 Eccle-

Ecclesia & sacris Canonibus præscriptam, idquè tanto magis, si forma talis in loco quo est excommunicatus, observari consuevit. Nec tollitur Excommunicatio ex hoc, quod Superior Episcopus, Abbas, vel alius absolvendi potestatem habens, cum excommunicato conversetur, comedat, bibat & communicet, quin potius talis Superior, per talem communicationem, ipso facto excommunicationem vel minorem, extra divina cum illo conversando, vel majorem si in divinis communicet, incurrit. Si enim summus Pontifex, etiam literis cum excommunicato, missa salutatione communicans, illum non censeatur absolvere, sed absquè hoc in excommunicatione permaneat *cap. si aliquando 41. de sext. excomm.* multo minus aliquis illo inferior, Episcopus, Vicarius Generalis, Abbas &c. per suam conversationem,

nem, sine formali absolutione excommunicationem tollet. Quod confirmatur ex sæpe citato textu, *c. cum desideres: nisi* inquiens *absolutionis beneficium subsequatur excommunicatus non debet aliorum communioni restitui, & cum constet eum excommunicatum fuisse & absolutum non esse: nec Episcopus, nec alij debent communicare eidem, nisi fuerit secundum formam Ecclesie absolutus: quia qui cum excommunicato scienter communicaverit, excommunicationis pœnam contrahit cum eodem.*

Quæ autem sit forma ab Ecclesia præscripta, & quæ ante illam præquirantur, videre est in Pontificali Romano & in *cap. à nobis 2. de sent. Excom.* ibi absolutionis autem forma servatur, ut fiat cum Penitentiali psalmo, & tam oratione Dominica, quam alia consueta. Abbas Panorm. ad *cap. cum desideres*, cum asseruisset non esse reddendam communionem.

murionem, de quo fert fama, quod sit percussor Clerici, nisi prius se purgaverit, & purgationem præstiterit: mox subjungit *forma absolutionis tradita est in cap. à nobis, ut scilicet præstato juramento de parendo mandatis Ecclesie, introducatur postea in Ecclesia, cum psalmo penitentiali oratione Dominica &c.* Ad formam autem quæ in absolutione excommunicati servari debet, prærequiritur.

Primo ut excommunicatus illi, quem læsit congruam satisfactionem præstet. *cap. Porro si aliqui x. 7. de sent. Excomm. cap. Parochianos vestros 9. ibid. cap. cum desideres 15. ibid.*

Secundo, Præstet Juramentum de parendo mandatis Ecclesie, nec deinceps in simili offendendi. *cap. ex tenore 10. de sent. Excomm. cap. cum desideres cap. de cetero Streinius part. 3. tit. 16. de pœnis §. 11. num. 14. Bonacin. de censuris disp. 1. 2. q. 3. punct. 6. sect. 5. num. 25. Et tandem.*

Tertio

Tertio. Secundum formam in Pontificali præscriptam absolvatur.

Magnus ergo illorum error est, qui arbitrantur illum, qui in foro conscientia absolutus est, etiam pro foro exteriori absolutum esse, vel formam absolutionis Excommunicatorum, non amplius in usu, sed contraria consuetudine abrogatam esse.

Primo enim, directe contrariatur Pontificale Romanum, totus titulus de sententia Excommunicationis, & omnes celebriores Canonistæ. Argumentum quo ad contrariam consuetudinem, supra elisum est, cum probabatur, nullâ SS. Canonibus contrariam consuetudinem valere, nisi sit cum expresso consensu, & certa scientia summi Pontificis introducta, & ad longum tempus continuata. Adfuisse autem, vel adesse, in hoc casu scientiam, vel consensum dictum probabitur ad Calendas
græ-

græcas. Saltem in tota Germania contrariam consuetudinem non esse, claret exemplis. Nam in hac Diœcesi Paderbornensi bini mei Antecessores, Vicarij Generales, duos Sacerdotum percussores, etiamsi præviè à PP. Capucinis essent in foro conscientiaæ absoluti, servatâ formâ supradictâ in foro fori publicè absolverunt. Et ultimus Monasterij SS. Apostolorum Petri & Pauli in Abdinghoff Ord. S. Bened. Paderbornæ Abbas, contra suum Regularem alterius Sacerdotis percussorem, in Capitulo omnibus de convētu præsentibus, eandem formam in absolutione observavit. Fortè & in alijs Episcopatibus idem observatum est. Quomodo ergo Layman vel alius quis audet asserere, formam hanc in Germania contraria consuetudine arbrogatam esse? Igitur asserere, contrariam consuetudinem in tota Germania praxi receptam

tam

tam esse, ea propter periculosū est, e
 quod ut optime in consilio suo, in ho
 casu dato decidit Celeberrima Un
 versitas Salisburgensis, *nemo, nequidem*
summus Pontifex, presumatur habere con
suetudines, in scrinio pectoris sui cap. 1.
constit. in 6.

Formulare pro Superioribus, tam
Ecclesiasticis, quam Regularibus procedentibus
contra suos Subditos in causis diffama-
mationum.

SECTIONIS primæ articulo quarto fu
 se demonstratum est, neminem
 quantumcunq; *notorium* sine citatione
 condemnari posse, & licet iudici per
 suaderi velit factum & famam esse *cer-*
tam in omni vicinia & tam certam & in-
dubitatam rei evidentiam, ut nulla tergiver-
satione celari possit; eum propter hoc
 cōtra diffamatū procedere non posse,
 nisi prius rem ita se habere, juxta juris
 divini